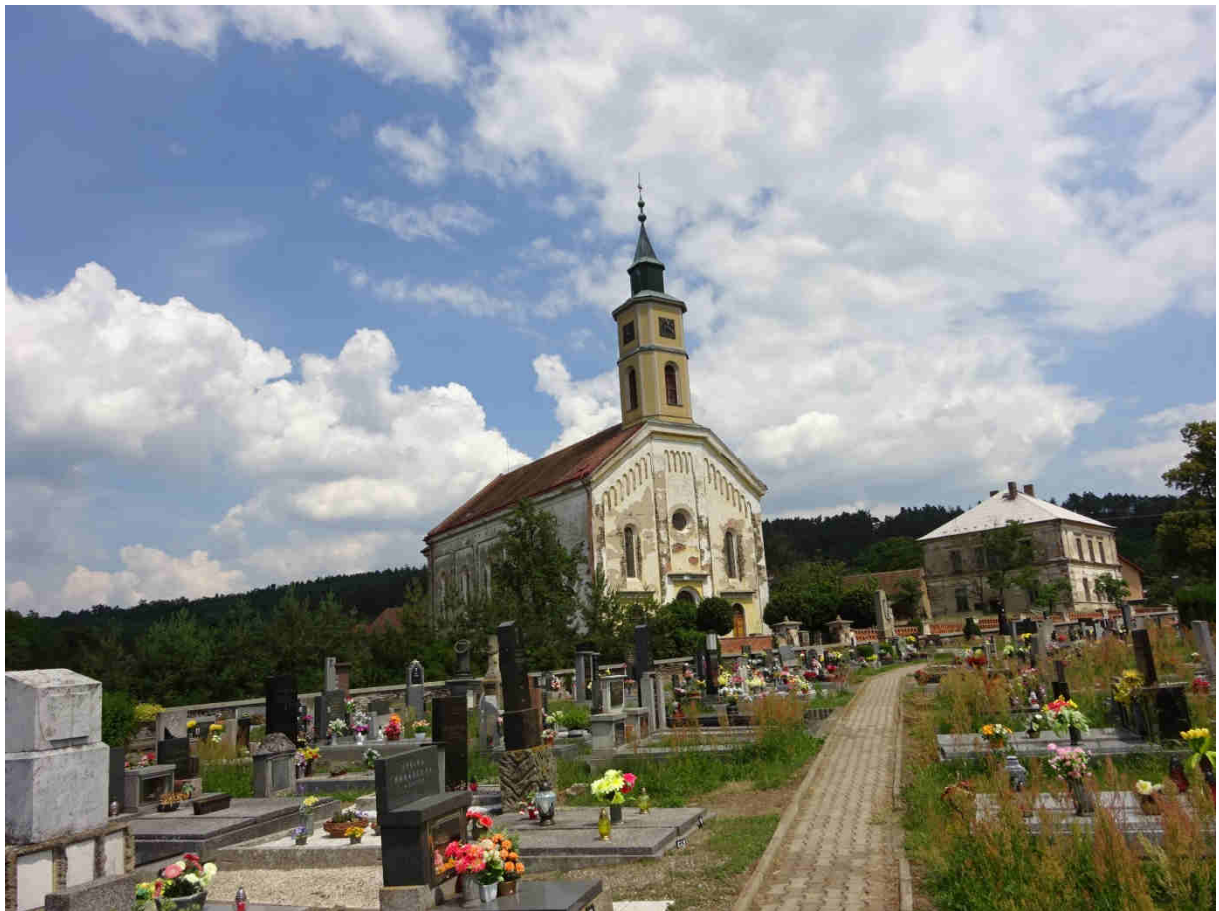

*Evangelický farní sbor
v Semtěši
1782-2022*

Obsah

<i>Semtěš</i>	<i>(Encyklopedie, 2011)</i>	<i>3</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(Almanach, 1881)</i>	<i>4</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(Památník, 1924)</i>	<i>5</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(Církev v proměnách, 1969)</i>	<i>8</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(Církev v proměnách, 2002)</i>	<i>8</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(Církev v proměnách, 2019)</i>	<i>9</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(web 'Místa reformace', 2022)</i>	<i>9</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(Protestantské školství, 1910)</i>	<i>11</i>
<i>Bojmany</i>	<i>(Protestantské školství, 1910)</i>	<i>12</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(Sbor v církevním schematismu)</i>	<i>12</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(Kurátoři sboru)</i>	<i>13</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(Foto – František Dobiáš, Miloslav Váša)</i>	<i>14</i>
<i>Semtěš</i>	<i>(Faráři sboru)</i>	<i>15</i>
 <i>Prameny a literatura</i>		 <i>20</i>

Semtěš in: Encyklopedie moderních evangelických (a starokatolických) kostelů Čech, Moravy a českého Slezska, autor Zdeněk R. Nešpor, Kalich, Praha 2009, s. 419

Obec ve středních Čechách, asi 10 km jihovýchodně od Čáslavi, 262 obyvatel (2006).

Evangelický sbor v Semtěši byl založen v roce 1782 tajnými nekatolíky, kteří se po vyhlášení Tolerančního patentu přihlásili k reformovanému vyznání. Podle místního podání je majitel panství hr. Thun prý vyzýval k volbě augsburského vyznání, jehož duchovního jim sliboval zajistit a vymoci někdejší bratrský kostel ve Starkoči, když však odmítli, urazil se.¹ Po vzniku Československa sbor vstoupil do ČCE.

Toleranční chrám byl postaven mezi 25. dubnem a 31. červencem 1783 a posvěcen byl 17. srpna 1783, ve čtyřicátých letech 19. století však již byl ve špatném stavu a v roce 1848 s celou vsí vyhořel. Proto v roce 1860, když už nebylo zbylí, začala vedle starého chrámu, jenž pak byl zbořen, stavba nového, pseudorománského kostela. Posvěcen byl 15. srpna 1867.² Bohoslužby se v něm však konaly již dříve, neboť sklenut byl již v roce 1862³ a následujícího roku (16. prosince 1863) byly přivezeny a zavěšeny zvony, jejichž hlas prý bylo slyšet na dvě hodiny cesty.⁴ Chrám je obdélný pseudorománský s polygonálním presbytářem a malou polygonální věžicí nad vstupním průčelím, architektonicky nevýrazný, avšak pamětihodný především pro svoji značnou velikost. „Jest to stavba vysoká, nákladná, ale studená a velice špatně akustická, příklad touhy evangelíků tehdejších, aby se zevně vyrovnali katolíkům.“⁵ V roce 1905 byly do chrámu pořízeny varhany a v následujícím roce byla opravena věž poškozená vichřicí.⁶ Během (časově poněkud posunutě) toleranční slavnosti 28. října 1931 byly posvěceny nové zvony nahrazující ty, které byly za první světové války zrekvírovány,⁷ v té době však již sbor pomýšlel na stavbu jiného shromažďovacího sálu, jenž by kostel nahradil alespoň v zimě. Oprava fasády, věže a střechy kostela byla provedena na počátku padesátých let 20. století nákladem 600.000 Kčs,⁸ věž pak byla znovu opravena v roce 1976 a ještě jednou po roce 2000. Chránová budova na zásadnější opravu teprve čeká. Kolem kostela se nachází evangelický hřbitov, zřízený již v toleranční době a v roce 1897 rozšířený, který však ve druhé polovině 20. století převzala obec.

Fara byla zřízena po příchodu prvního duchovního na počátku osmdesátých let 18. století a v roce 1887 byla nahrazena novou budovou na jiném místě (blíže kostelu), jejíž stavba stála 11.000 zl.⁹ Od novostavby však byla opravována pouze dílčím způsobem, proto v současnosti „není ve stavu, aby v ní mohla bydlet rodina faráře nebo jiná věřící rodina“,¹⁰ sbor nicméně usiluje o její opravu. Novým centrem sboru se namísto chrámu začala od třicátých let 20. století začala stávat Pelíškova síň, nazvaná po zasloužilém duchovním sboru (a seniorovi), slavnostně otevřená 28. října 1935.¹¹ Její výstavba, která si vyžádala náklad 100.000 Kč, se vyplatila: sbor získal místnost pro menší shromáždění a zimní bohoslužby, nakonec se do Pelíškovy síně přesunula většina bohoslužeb.

¹ Bednář 1924: 281.

² HzS 1867: 184.

³ HzS 1862: 79.

⁴ HzS 1864: 14.

⁵ Bednář 1924: 282.

⁶ Hus 1906: 192.

⁷ Hus 1931: 184.

⁸ ČB 1951: 93.

⁹ EL 1887: 137; HzS 1887: 45; Jednota 1887: 14.

¹⁰ Církev 2002: 285.

¹¹ ČB 1935: 288; ČJ 1935: 331; Hus 1935: 196; ČB 1936: 21–22.

Opravována byla v roce 1973. Usedlost (čp. 42), již sbor v roce 1904 koupil za 34.000 K na krytí sborových výdajů, byla na počátku komunistické vlády zabráná JZD.

Evangelický sbor zřídil školu již v roce 1784 v nově postavené budově nedaleko chrámu. Školní budova však nebyla dostatečná svojí velikostí a proto bylo již v roce 1809 (a znovu v roce 1846) nařízeno její rozšíření o druhou třídu,¹² k němuž nicméně došlo až v roce 1864. Tehdy byla zbořena ke škole přiléhající hospodářská stavení a místo nich byla nákladem 1.200 zl. postavena druhá třída. V roce 1875 pak škola získala právo veřejnosti,¹³ poté co byla stará třída přestavěna. Dlouho však nevyhovovala a tak musela být v roce 1883 postavena nová, patrová školní budova, posvěcená 18. listopadu 1883.¹⁴ Vyškolením několika osad se škola zmenšila na jednotřídní, v roce 1897 však byla opět otevřena druhá třída a škola fungovala až do zrušení v roce 1912. V současnosti v budově bývalé evangelické školy sídlí diakonie.¹⁵ Druhou školu semtěšský sbor otevřel v roce 1868 v Bojmanech.

V osmdesátých letech 19. století se uvažovalo o rozdělení sboru na tři – v Semtěši, Bousově a Žehušicích¹⁶ –, ze kterého však sešlo, respektive bylo později nahrazeno vznikem nových sborů a reorganizací ČCE po první světové válce. Semtěšský sbor v roce 1922 založil kazatelskou stanici v Bukovině u Přelouče, která však zanikla ve třicátých letech 20. století.

Fotografie chrámu ČB 2000, č. 6: 7.

Semtěš in: Almanach jubilejní Evanjelické církve v Čechách a na Moravě, nákladem Spolku Komenského, editor L.B.Kašpar, Praha 1881, s. 60

Málo je ve vlasti naší pohledů tak utěšeně překvapujících jako jest ten, kterýž otvírá se zrakům, když cestující po silnici Chrudimsko-Čáslavské as dvě hodiny cesty za Heřmanovým Městcem stane nad Podhořany. Úrodná, na způsob skvostného koberce v pestrobarevná pole rozdělená, výstavnými osadami, kvetoucími sady, tmavými chmelnicemi posetá rovina prostírá se tu před námi, táhnouc se v směru západním za Čáslav až k lesnatému svahu, nad kterýmž vznáší se blíže Kutné Hory Kaňk a v směru severním k Labi volně otevřená. I neozbrojenému oku lze tu viděti v levo až k Jeníkovu, v pravo až ke Kolínu. Z větší části v této rovině, z menší na méně úrodné vysočině tak zvaných Železných hor rozkládá se četný sbor Semtěšský.

Sbor ten založen byl r. 1782. V roku tom chodila komise, složená z úředníků politických a řím. katol. faráře ze Zbislavi, Maršálka, po osadách tehdejšího panství Zehušického a spisovala ty, kdož hlásili se k církvi reformované. Těch shledalo se asi 1000 duší. Majitelem dotčeného panství byl tehdaž hrabě Jozef Thun. Vypravuje se o něm, že byl hnutí tolerančnímu dosti nakloněn a že mezi přihlašující se lid kdysi vstoupil sám s přívětivým pozdravem: „Vítám vás, bratří čeští!“ Ale jeden z přítomných, jménem Václav Sláma z Podola, prý na to vzkřikl: „Nevěřte mu!“ načež hrabě jako sám k sobě mluvě, prohodil: „Nu Sláma, sláma“ a odšel z kanceláře, aniž by byl hledal dalšího styku s lidem.

První starost k evanjelium se přihlásivších svědků Páně byla o vystavení chrámu Páně. Tato předsevzata byla hned v dubnu a dokonána v červnu r. 1782., dříve ještě nežli měla církev kazatele.

¹² Havelka 1910: 131.

¹³ HzS 1874: 187; HzS 1884: 107.

¹⁴ EL 1883: 105; HzS 1883: 209.

¹⁵ ČB 2000, č. 6: 7.

¹⁶ HzS 1884: 6.

Nebylo jí však dlouho čekat: již v lednu r. 1783. zavítal mezi bratry Semtěšské první duchovní správce jejich, *Emerich Cider*. Po něm následovali z maďarského národa ještě: *Ondřej Ákoš (1787-1789)*, *Samuel Szücs (1790)*, jenž byl toho času superintendentem, a *Jan Kazay (1791-1811)*; po nich pak Čechové: *Antonín Bubeníček (1811-1839)* a farář nynější, *Václav Louda (od r. 1841)*.

Z prvních let trvání svého jest Semtěš památná tím, že v ní odbýván jest první konvent čili sjezd tehdejšího duchovenstva českého. Sjeliť se tu r. 1783. přede žněmi a usnesli se, že vyšlou ze středu svého deputaci k císaři Jozefu II., aby mu za prohlášení tolerancí poděkovali a jemu žádosti, stesky a stížnosti své přednesli. Za vyslance k tomu byli jednohlasně zvoleni Jozef Szalay, duchovní pastýř Lysský a Jan Végh z Libiše. V Hloupětíně u Prahy v hospodě obdrželi přístup k císaři. Slavný mocnár, dle vypravování Jana Szalatnaye Moravečského, velmi přívětivě je přijal a vyslechl, na vše podrobně se vyptáváje.

„Snad jste Slováci?“ ptal se jich. „Nejsme, Vaše Císařská Milosti; jsme rození Maďaři.“ „Jak kázete?“ „Česky kážeme.“ „Jak to může býti?“ „Těžce. Vyhledáváme slova ze slovníku a velmi obtížná to bývá práce.“ „Čeho žádáte?“ „Přejeme si míti svého superintendenta, poněvadž naše dopisování do Uher jest daleké.“ „To se stane,“ pravil mocnár. „Přejeme sobě zvláštní hřbitovy, poněvadž mnoho z toho nátisků a protivenství povstává.“ „I to se státi může.“ „Přejeme sobě také míti svou školu.“ Mínili školu bohosloveckou, kdež by se mládež na úřad duchovenský mohla vzdělávati. To však císař odepřel, vzhledem k slabým silám jejich, právě: „Takovou školu spůsobiti s to nejste; ale pošlejte děti své do Prahy a potom do Uher.“ Posléze přednášeli a podali mu své stížnosti písemně. Poselství to bylo velmi potřebné a vydatné, neboť čeho žádali, vyjma vysoké školy, vše obdrželi.

Sbor Semtěšský pod ochranou milosti Boží zmáhal se ustavičně, tak že r. 1841. čítal skorem 3000 duší. Z těch však v následujících letech mnoho do Uher a na Volyň se odstěhovalo, v novější době pak asi 200 duší k filiálce Přeloučské se připojilo.

Starý, r 1782. vystavený chrám P. počal bortiti se již v letech čtyřicátých; k nové stavbě přikročilo se r. 1860. a dne 15. Září 1867. byl nový, důkladný, prostorný, úhledný a věží ozdobený chrám službám Božím odevzdán. Náklad niknut byl úplně z vlastních domácích sil.

Sbor Semtěšský má údy své usedlé v 24 osadách. Nejhlavnější z nich jsou tyto: Semtěš, Bílý Podol a Starkoč, však jen v Semtěši jest většina obyvatelstva evangelická. Školy má sbor Semtěšský dvě: jednotřídní v Bojmanech, dvoutřídní v Semtěši. Tato byla po nějaký čas v nebezpečí, nyní však se zdá, že statečnost evangelická nad rozpaky hmotnými na dobro zvítězila, a že jest církvi i na dále pojištěna. Jedná se o to, aby škola ta ještě o jednu třídu byla rozšířena, čímž by se stala z reformovaných škol v Čechách nejúplnější.

(Václav Louda ?)

Semtěš in: Památník Českobratrské církve evangelické, editor František Bednář, Kalich, Praha 1924, s. 281

Na úpatí posledních výběžků Železných hor v časlavské rovině leží vesnice Semtěš, sídlo sboru, jehož většina přífařených osad se rozkládá ve vysocině Železných hor.

Okolí Semtěše bývalo protkáno českobratrskými sbory. Přáli jim pánové Bojmanští, Chotounští a Zbislavští. Hlavní 'sbor' byl asi ve Starkoči. Stojí dosud, v němž odpočívají pánové Chotounští; kostel je však katolický. Zbislavský sbor byl zbořen a na jeho místo postaven nynější

kostel katolický. Mluví se o evang. kostele v Bojmanech a Dol. Bučicích, kde při opravě kostela se našel starý tábořský kancionál, jenž je uložen v zámecké knihovně v Žehušicích.

Za doby pronásledování scházeli se evangelíci tajně na odlehlých místech. Připomíná se tzv. 'Čertův důl' za Starkočí; před nedlouhou dobou byl tam vyorán kancionál. Jiné místo úkrytu bylo nedaleko Zdechovic u vsi Zbraňovse. Ještě jest prý tam stůl ze žulových balvanů upravený a kolem něho žulová sedadla. Šafář z Horky míval knihy uschované za žlabem v chlévě. Čeleď ho nikdy neprozradila. Horlivý evangelík Veselý z Bíl. Podola byl přítelem zbyslavského katolického faráře; farář vždy jej předem upozornil, kdy přijdou jezuité k němu hledati a sám přišel s nimi. Veselý mu tajně naznačil místo, kde knihy jsou a farář si na ně (na truhlu nebo na postel) sedl a ostatní poslal hledati. Nenalezlo se ovšem ničeho.

Po vyhlášení tolerančního patentu přinesl z Prahy jistý Hývl ze Semtěše zprávu o náboženské svobodě. Celá Semtěš se objevila býti evangelickou. Ještě před sepsáním evangelíků svolal své poddané hrabě František Thun do Zbislavi. Přijel osobně a nazýváje je bratry jal se všem ruku podávati. Pak je vyzval, aby se přihlásili k vyznání augsburskému, že s nimi také bude a o duchovního se jim postará a bývalý bratrský kostel ve Starkoči jim vymůže. V. Sláma z B. Podola však zvolal, aby mu nevěřili, že je chce oklamati; všichni se totiž usnesli přijmouti vyznání helvetské. Hrabě se urazil a odešel.

Sbor semtěšský byl založen r. 1782. Nejvíce evangelíků se přihlásilo v Semtěši, B. Podole, Bučicích a Zařičanech. V Semtěši se konal soupis na statku u Horkých. Ještě než byl kostel postaven, přišel do sboru farář *Emerich Czider* z Uher. Služby Boží se konaly ve stodole statku Vítkova v Semtěši. Již r. 1783 byla podniknuta s velikou horlivostí stavba chrámu; trvala od 25. dubna do 31. července. Chrám byl posvěcen 17. srpna 1783 za přítomnosti všech tehdejších kazatelů českých. Kazatel Fr. Kovacs z Krouny kázal na Text Amos 2,11.12. Vedle něho promluvil Josef Szalay z Lysé o původu a pojmenování různých církví. Duchovní zpíval žalm 102. Při verši 7. a 8. se dalo celé shromáždění do hlasitého radostného pláče. Lidu bylo přítomno na 6000, i krajský se svou chotí, páni žehušitští – hrabata Thunové -, i farář a kaplan ze Zbislavi. Po slavnosti se konala památná konference všech tehdejších evang. ref. duchovních českých a vysláni k císaři Josefu II., který po Čechách tehdy cestoval, Szalay z Lysé a Végh z Libiše jako deputace, aby mu poděkovali a přednesli i své stížnosti.

R. 1784 byla také postavena jednotřídní škola v Semtěši, učitelem se stal Jan Fiala. Sbor, založený s velikým nadšením, musil zakusiti i hořkosti nesnášenlivosti. Při pohřbu r. 1809 dvou evang. dítek rolníka Horkého z B. Podola č. 6 setník Bier, jenž tam byl s vojenským průvodem náhodou, rozehnal pohřební průvod a ztýral faráře Kazaye, což ovšem později odpykal, byv odsouzen ke ztrátě důstojnické hodnosti. Ale přesto sbor rostl a mohutněl. Farář *Czider* odešel r. 1787 do Černilova a po něm následovali maďarského původu: *Ondřej Akoš* (1787-1789), *Samuel Szücs* (1790), jenž byl toho času superintendentem a *Jan Kazay* (1791-1811); po nich Čechové *Antonín Bubeníček* (1811-1839), *Václav Louda* (1841-1882), *Jan Pelíšek* (1884-1916) a *Antonín Vondra* (od 1907).

Pro sbor neklidnou dobou byla léta uprázdnění po smrti faráře Bubeníčka. Zvolen byl sice farářem Václav Louda, ale potvrzen teprve r. 1844, úřaduje prozatím jako administrátor sboru, protože panský vrchní ze Žehušic si přál volby kandidáta jiného. Zajímavé bylo tehdy hlasovné právo členů: podruh měl 1 hlas, domkař 2, chalupník 3, půlník 4 a celorolník 6 hlasů. Panští šafáři a ovčáctí hospodáři, jichž byla na panství většina evangelíků, vráždění byli mezi celorolníky.

Za působení faráře Loudy lehla r. 1848 celá vesnice i s kostelem a farou a školou popelem. R. 1854 byl rozšířen a ohražen hřbitov novou zdí a o něco pohodlněji byl upraven farní příbytek. Když se

sbor rozhodl velikou většinou r. 1859 pro stavbu kostela, usneseno přikročiti ke stavbě r. 1860 na koupeném pozemku, jenž se starým kostelem hraničil. Po tklivém rozloučení s kostelem tolerančním, jenž byl hned rozbourán, započato s prací zednickou 24. června 1860 a chrám r. 1862 zevně dokončen. První služby Boží se v něm konaly o svatodušních svátcích r. 1862. Po dobu stavby se konala shromáždění ve škole. Dokončení stavby zasazením oken a dveří trvalo však ještě několik let. R. 1863 byly přivezeny 3 zvony. Slavnost posvěcení konala se 15. září 1867 za ohromného účastenství. Kázání vykonal far. Šubert z Krabčic. Chrám byl vystavěn zcela vlastním nákladem bez jakékoliv pomoci odjinud. Jest to stavba vysoká, nákladná, ale studená a velice špatně akustická, příklad touhy evangeliků tehdejších, aby se *zevně* vyrovnali katolíkům. V době stavby chrámu byla rozšířena i budova školní o druhou třídu a o byt pro druhého učitele, a evang. občané ze Zařičan, Bojman, Horky, Josefova, Vlačic, Vyčap a Borku se odhodlali r. 1867 zbudovati školu v Bojmanech, jejíž stavba byla dokončena r. 1868.

Po smrti far. Loudy nastala doba svárů. Farář Fleischer z Chvaletic, jenž byl zvolen a potvrzen, odmítl do Semtěše jíti a po nepřijemných zkušenostech, jež poté následovaly, se konečně sbor shodl na šťastné volbě far *Jana Pelíška* z Vel. Lhoty u Dačic, jenž působil v Semtěši do své smrti r. 1916. Za něho byl r. 1884 založen dotační fond, r. 1887 vystavěna nová krásná fara nákladem 10.700 zl., r. 1897 rozšířen hřbitov v Semtěši, r. 1904 zakoupena z úspor dotačního fondu rolnická usedlost č. 42 v Semtěši za 34.000 K, r. 1905 pořízeny nové varhany za 3800 K a r. 1905 opravena chrámová věž nákladem 1378 K. Farář Pelíšek byl muž vzácný. Pod zdánlivě nepřístupnou a tvrdou skořápkou se skrývalo zlaté, dobré, ušlechtilé srdce, jehož si sbor naučil vážiti, když je ve velikém utrpení ztrácel. Byl zvolen seniorem čáslavského obvodu r. 1904 a potom opětovně do smrti. Když far. Pelíšek, výborný kazatel, řečník, básník, onemocněl, zvolil sbor druhého faráře v jeho zeti *Ant. Vondrovi*, jenž ve sboru působí.

Mezi učiteli školy semtěšské sluší jmenovati zvláště posledního, Jozefa Volka, jenž přešel po zrušení školy (1912) na školu obecnou, v Bojmanech pak učitele Jana Vejnar.

Vynikající postavou sboru po desítiletí byl byl jeho kurátor Václav Louda z Hor. Bučic, který po desítiletí stál věrně nejen po boku farářů sboru, ale každé dobré církevní věci a byl členem mnoha konventů a několika synodů církevních jako seniorátní kurátor.

Ke sboru patří 28 osad okresu čáslavského a několik z okresu chrudimského a pardubického, celkem 42 osad. Přístupy do 1918 sbor mnoho nezískával; činily 2-8 ročně. V letech 1918-1923 přistouplilo 253 osob. Odstupy byly nepatrné, od 1918 do 1923 9 osob.

R. 1922 byla založena kazatelská stanice v Bukovině, ke které patří kromě Bukoviny 9 osad s 300 duší. Nedělní školy jsou 3 (v Semtěši, Bukovině Zařičanech), sdružení mládeže 3 (Semtěši, Bukovině, Zařičanech), 6 odborů Kostnické jednoty.

Hmotný stav sboru jest uspokojivý; fondy sboru jsou: dotační (5000 Kč), sirotčí (13.000 Kč), chudinský (1200 Kč), vytápěcí (2000 Kč), Husův (719 Kč), Komenského (1269 Kč), zvonový (2000 Kč), hřbitovní (1608 Kč). R. 1918 se sebralo salárních příspěvků 10.500 Kč, r. 1922 19.311 Kč, služné farářovo činilo v r. 1923 16:000 Kč.

(Antonín Vondra ?)

Semtěš in: *Církev v proměnách času (1918-1968)*, Kalich, Praha 1969, s. 227
Semtěš, p. Bílé Podolí, okres: Kutná Hora, seniorát: chrudimský

Sbor od svého založení v roce 1782 žil až do r. 1918 ponejvíce jen z biblických svědectví, jak mu je při bohoslužebných shromážděních zvěstovali jeho kazatelé a jak je četly mnohé rodiny přímo z bible. V ten čas mnohého neporozumění jak z rakouské Vídně, tak katolického Říma, byly velikou posilou pro život sboru časté připomínky z naší reformační historie. Rok 1918 znamenal „konec stesků“ a „naplnění tužeb“, jak o nich psal duchovní pastýř sboru senior Jan Pelíšek. Území sboru je nemalé. I když mnohé obce byly ještě za Rakouska odřazeny k tvořícím se sborům jiným, je semtěšský sbor dosud rozložen v 35 obcích a osadách 3 politických okresů. V letech po první světové válce byl početně posílen mnohými přístupy – v r. 1922 bylo téměř 150 přistouplých! Ve většině případů tu rozhodovaly spíše motivy národnostní než ryze vnitřní. Práce sborová se rozčlenila do více odvětví, nejuspěšněji se dařila v početně navštěvované Nedělní škole a ve Sdružení mládeže. Po druhé světové válce se stala právě tato kdysi tak radostná a nadějná práce největší starostí sboru. Po odchodu faráře Antonína Vondry (1907-1930) ujal se sborové práce devátý farář v trvání sboru – František Dobiáš. Působil zde od února 1931.

Semtěšský chrám je jedním z největších na Sionu. Není zrovna dobře akustický a v zimě nevytopitelný. To bylo podnětem k tomu, že v r. 1935 přikročilo staršovstvo, vedené tehdy osvědčeným kurátorem Václavem Rumlem ze Zařičan, k výstavbě krásného sborového sálu pro více než 300 účastníků, nazvaného Pelíškova síň. Náklad 99.000,- Kč splatili členové sboru dobrovolnými dary v necelém roce. V létě 1951 byl obnosem 450.000,- Kč ve staré měně opraven zevně i uvnitř kostel, a to zase ze tří čtvrtin dary od členů sboru. V r. 1942 byl farář Dobiáš vězněn nacisty v koncentračních táborech v Terezíně, Buchenwaldu a Dachau. Bylo dojemné, jak se o jeho opuštěnou rodinu bez prostředků starali obětavě mnozí členové sboru za vedení prozíravého kurátora M. Váši ze Starkoče. Jinak tíhu všeho obstarávání sboru, zvláště vyučování na 15 školách, všechnu kancelářskou práci, účetnictví, práci v Nedělní besídce (daleko přes 100 dětí) v té době nesla sestra J. Šimková. Bez její vydatné pomoci byl by farář sotva mohl konat po 12 let službu seniora v rozlehlém seniorátu chrudimském.

Služba kostelnická zůstává již po 40 let v rodině Josefa Bíbra. Právě tak dlouho doprovází a vede společný zpěv při bohoslužbách i sborový zpěv při pohřbech J. Pavlík z Bílého Podolí. Přes všechny pronikavé změny současného života zůstává sbor schopný života, což se projevuje v neposlední řadě hojnými dary na jeho potřeby při radostných i smutných rodinných příležitostech. Farář F. Dobiáš odešel koncem r. 1968 do výslužby a jeho nástupcem se stal farář Milan Balabán.

(František Dobiáš ?)

Semtěš in: *Církev v proměnách času (1969-1999)*, Kalich, Praha 2002, s. 284
285 72 p. Bílé Podolí, Semtěš č. 69, o. Kutná Hora, seniorát: Chrudimský

rok založení: 1782 H.V.

počet členů: 1918 – 2.603, 30 – 2.874, 65 – 1.605, 98 – 323

počet obcí: 24

Po odchodu faráře a seniora Františka Dobiáše do důchodu v r. 1966 přijal v témže roce službu v našem sboru farář Milan Balabán. Po jeho odchodu do Radotína se r. 1971 ujal sboru diákon Julius Beneš. Kurátorem v té době byl Miloslav Váša ze Starkoče. J. Beneš sbor úspěšně spravoval 17 let. Byla to požehnaná léta plná plodné práce. Jemu je také nutno poděkovat za opravu kostela a Pelíškovy síně. Organizoval také pravidelné sborové zájezdy po evangelických sborech, zvláště na Vysočině a

Moravě. V r. 1973 byla provedena rekonstrukce Pelíškovy síně. 1976 bylo přikročeno k opravě věže kostela, která byla ve velmi špatném stavu a hrozila spadnutím. V tomto roce také oslavil sbor 110. výročí postavení kostela a vzpomenu také 60. Výročí úmrtí Jana Pelíška, faráře v Semtěši. Kurátorem se stal Zdeněk Míča.

V roce 1980 se v Semtěši uskutečnilo Evangelické dílo za účasti téměř 600 bratří a sester. V roce 1988 odešel do výslužby diákon J. Beneš. Od té doby spravovali sbor administrátoři diákon Ing. Petr Mazur z Přelouče, farář Bohumil Baštecký z Čáslavi a od roku 1993 Pavel Jun také z Čáslavi. Od roku 1992 je kurátorem Josef Ruml. Návštěvnost ve sboru je průměrně deset až dvacet osob, o svátcích až čtyřicet, Převážnou část účastníků bohoslužeb tvoří důchodci. Práce ve sboru je poznamenána tím, že fara není ve stavu, aby v ní mohla bydlet rodina faráře nebo jiná věřící rodina., která by tvořila centrum sboru. O její opravu sbor od r. 1996 usiluje.

Staršovstvo

Semtěš

in: Církev v proměnách času (2000-2017), Kalich-Praha 2019, s. 335

286 01 Čáslav, Semtěš 74 seniorát Chrudimský

rok založení: 1782 h.v.

počet členů: 1918 – 2603, 1930 – 2874, 1965 – 1605, 1998 – 323, 2018 – 91

Sbor v Semtěši administroval do roku 2002 farář Pavel Jun z Čáslavi. V roce 2002 nastoupil na místo kazatele jáhen Hynek Schuster. Přestože byl ve sboru na poloviční úvazek, bohoslužby se konaly každou neděli, kazatel vedl biblické hodiny v Podhořanech, v Bojmanech se konala setkání mladší generace. Hynek Schuster působil v Semtěši deset let. Během jeho služby pořádal sbor v červnu roku 2004 seniorátní rodinnou neděli.

Po Schusterově odchodu v r. 2012 začal sbor administrovat farář Jan Plecháček z Heřmanova Městce. Bohoslužby se konají každou první, třetí a pátou neděli v měsíci. V několika posledních letech se konala dětská vánoční slavnost s divadelní hrou dětí z Heřmanova Městce, do které se zapojily i dvě děti ze semtěšského sboru. V r. 2017 se kurátorkou stala Jana Stárková z Bojman.

Semtěšský sbor je poznamenán vysokým věkovým průměrem svých členů, odtud i nízká účast na bohoslužbách. Vzhledem k tomu, že sbor v dohledné době nepočítá s obsazením kazatelského místa, začalo se před několika lety uvažovat o prodeji fary, kterou sbor nevyužívá a která je pro svůj špatný stav pro sbor spíše zátěží. Aktivně se o její prodej sbor snaží od r. 2016 Stále se snižující počet aktivních věřících vede sbor k úvahám o sloučení s některým z okolních sborů.

Jana Stárková, Jan Plecháček

Semtěš

in: <https://mistareformace> , webové stránky 'Místa reformace'

Evangelický kostel Semtěš

Současný kostel evangelického reformovaného (h.v.) sboru byl stavěn v letech 1860-1862, po vybavení interiéru slavnostně otevřen 15. září 1867, kdy kázal Václav Šubert z Krabčic. Varhany jsou z roku 1915.

Toleranční kostel byl zbourán před novostavbou v roce 1860. Jeho slavnostní otevření 17. srpna 1783 proběhlo za veliké účasti, i oficiální, včetně 'pana krajského s chotí, hrabat Thunů, ba i faráře ze Zbislavi'.

V letech 1884-1916 zde byl farářem Jan Pelíšek (od roku 1904 do své smrti v roce 1916 také senior Čáslavského seniorátu h.v.). Za něho byla v roce 1887 postavena nová fara.

Zajímavost

Při slavnostním otevření tolerančního kostela 17. srpna 1783 se konal 'farářský konvent', který vyslal lyského faráře Josefa Szalaye a libišského Jana Végha jednat s císařem Josefem II.

Evangelický areál Semtěš

Evangelická fara byla postavena v roce 1887 za faráře (1884-1916) a seniora Jana Pelíška (1850-1916) na křižovatce vedle kostela. Nahradila původní faru z prvních let po Tolerančním patentu. V současnosti je ve špatném stavu; v předjaří 2020 byla prodána.

Již v roce 1883, sbor postavil novou školní budovu, také náhradou za původní budovu toleranční školy z roku 1784, která byla v roce 1864 rozšířena o druhou třídu. Evangelická škola byla zrušena v roce 1912. Po roce 1989 budovu používala evangelická Diakonie. Po roce 2010 získala budovu obec, kvůli nepřesnostem na katastru nemovitostí.

Vedlejší, a nejmladší budova, tzv. Pelíškova síň, byla slavnostně otevřena 28. října 1935, za faráře (1931-1966) a seniora Čáslavského a Chrudimského seniorátu (1951-1953-1963) Františka Dobiáše (1901-1985). V současné době je tato budova vlastním 'zázemím' sboru s prostorem pro bohoslužby a další místností pro menší shromáždění.

Evangelický hřbitov Semtěš

Hřbitov pochází z toleranční doby. V roce 1854 byl rozšířen a znovu ještě roku 1897. Zhruba od roku 1960 hřbitov převzala do správy obec.

Jsou zde náhrobky pěti semtěšských farářů. Antonín Bubeníček (farářem 1811-1839) byl pátým v řadě semtěšských evangelických farářů, prvním Čechem po čtyřech maďarského původu. Václav Louda (1841-1882) byl jeho nástupcem. Jan Pelíšek (1884-1916) stál také v letech 1904-1916 v čele Čáslavského seniorátu h.v. Vedlejší náhrobek patří rodině jeho zetě Antonína Vondry (farářem v Semtěši 1907-1930). Julius Beneš působil v Semtěši v letech 1971-1989.

Je zde pohřben i dlouholetý kurátor (1861-1914) Václav Louda (1830-1914) z Horních Bučic.

Nepochybně zde byl pohřben i poslední ze čtyř semtěšských farářů maďarského původu Jan Kazay, který zemřel v roce 1811 v Semtěši.

Náhrobek Antonína Bubeníčka a Václava Loudy

Společný náhrobek na hřbitově v Semtěši. Antonín Bubeníček (1779-1839), první farář českého původu v Semtěši, byl semtěšským farářem h.v. v letech 1811-1839. Václav Louda (1813-1882) byl jeho nástupcem v letech 1841-1882.

Náhrobek Jana Pelíška

Náhrobek osmého semtěšského reformovaného (h.v.) faráře (1884-1916) a seniora Čáslavského seniorátu h.v. (1904-1916) Jana Pelíška (1850-1916) na hřbitově v Semtěši. Již od konce roku 1907 mu vypomáhal jeho nástupce a zeť, Antonín Vondra (1870-1951).

Náhrobek Antonína Vondry

Náhrobek na hřbitově v Semtěši. Pelíškův zeť Antonín Vondra (1870-1951) byl evangelickým farářem v Semtěši v letech 1907-1930. V letech 1896-1907 působil na reformovaném (h.v.) sboru v Jimramově; ze Semtěše odešel do evangelického sboru v Domažlicích (1930-1936).

Náhrobek Julia Beneše

Náhrobek na evangelickém hřbitově v Semtěši. Julius Beneš (1924-2012) působil krátce v Podbořanech (1970-1971) a nato v letech 1971-1989 zde v Semtěši.

Náhrobek kurátora Václava Loudy

Náhrobek na evangelickém hřbitově v Semtěši. Václav Louda (1830-1914), rolník z Horních Bučic, byl kurátorem semtěšského reformovaného (h.v.) evangelického sboru v letech 1861-1914 a v letech 1890-1911 zároveň seniorátním kurátorem Čáslavského seniorátu h.v.

Zajímavost

Od roku 1861, kdy byl Václav Louda (1830-1914) poprvé zvolen kurátorem, do roku 1882, kdy zemřel farář Václav Louda (1813-1882), stáli v čele semtěšského sboru tito dva jmenovci.

Jaroslav Fér

Semtěš u Čáslavi

in: Protestantské školství v Čechách a na Moravě, napsal Emanuel Havelka, Dědictví Komenského, čís. 122, s. 130, Praha 1910

Nedlouho po vydání tolerančního patentu a založení evang. církve semtěšské (1782) byl v Semtěši r. 1783 první konvent čili sjezd tehdejšího evang. českého duchovenstva. Na sjezdu bylo (dle ústního podání) ujednáno, aby u nově vystavěného kostela postavila se též evang. **škola**. Skutečně r. 1784 postavena, na tom místě, kde stojí škola nynější.

Již za prvního učitele Jana Fialy uznána byla učebna malou, pročež výnosem c. k. kraj. Úřadu v Čáslavi z 24. března 1809 nařízeno přísně tehdejšímu duchovnímu správci Janu Kazayovi, aby pečoval o rozšíření a vhodné upravení škol. světnice. Ke škole byli kromě Semtěše přiškoleni evangelíci z Bíl. Podola, Starkoče, Sobolusk, Žehušické Lhotky, Podhořan, Lipovce a Brambor. Původně byly přiškoleny i Litošice, do r. 1803, kdy zřízena tam škola.

Uč. Fiala nedožil se rozšíření učebny; zemřel r. 1815 a nastoupil po něm Jos. Chlumský z Kozarovic. Teprve r. 1846 nařídil c. k. krajský úřad čáslavský, aby byla na novém místě postavena dvojtřídní škola. Spracovány plány a rozpočet, které kromě přívozu a nádenické práce obnášel 2543 zl. 28 kr., všecka akta předložena pak c. k. stavebnímu ředitelství v Praze. Byla schválena. Než však k stavbě přikročeno, nastala pohnutá doba r. 1848 a záležitost zůstala zase nevyřízena. Učitel Chlumský nedožil se nové školy, zemřel r. 1863.

Teprve po jeho smrti škola opravena, přistavěna nová druhá třída nákladem 1200 zl. na místě, kde stála hospodářská stavení, která r. 1864 zbořena. Toho roku zvolen za učitele Josef Zelinka, tehdy učitel v Krížlicích, kde děd jeho Josef Zelinka a otec Josef Zelinka téměř po 80 roků jako učitelé působili.

Po vydání nových školních zákonů z let 1870, bylo církevní zastupitelstvo, sestávající z 82 členů, tázáno, chce-li školu jako soukromou konfesijní vydržovati, nebo chce-li, aby byla prohlášena za obecnou. V poradě 20. listopadu 1870 za přítomnosti 81 členů rozhodnuto jednohlasně, že má škola zůstatí evang. soukromou, a zvolen též výbor, sestávající z Václ. Loudy z Hor. Bučic, kurátora, Václ. Chalupníka ze Semtěše, Jana Čmelíka ze Starkoče a Jana Svobody ze Zaříčan, který měl podati protest proti přispívání na školy obecné a zakročiti o právo veřejnosti pro školu semtěšskou. Byl-li protest skutečně podán, není známo, ale o udělení práva veřejnosti žádal učitel.

Hned při první inspekci uznána okres. inspektorem Svobodou zvláště nová třída úplně nedostatečnou a stará třída za vlhkou a zdraví žáků škodlivou. Když nová třída přestavěna a stará opravena, uděleno škole r. 1874 právo veřejnosti.

Leč žáků stále přibývalo, okres. šk. rada v Čáslavi přísně nařizovala, aby škola uznaná za nedostatečnou a pro zdraví dítek a učitelů škodlivou byla přestavěna a o 3. tř. rozšířena. Po mnohém vyjednávání a poradách usneslo se presbyterstvo i zastupitelstvo 3. června 1883 nařízení vyhověti a školu hned postaviti.

Zemská škoní rada smluvila se se zemským výborem a 23. července 1886 prohlásily semtěšskou evang. školu za n a h r a d n o u. Když v některých přiškolených obcích zřízeny byly nové veřejné školy, do nichž i evangelíci dítky svoje posílali, zmenšil se počet žactva v evang. škole semtěšské tak, že r. 1897 přeměněna opět na dvojtřídní. *Zrušena byla roku 1912 (Jf).*

Bojmany u Čáslavi in: Protestantské školství v Čechách a na Moravě, napsal Emanuel Havelka, Dědictví Komenského, čís. 122, s. 132, Praha 1910

Císařským patentem z r. 1861, kterým evangelíci postaveni na roveň jiným církvím státem uznaným, zajištěna také existence evangelické školy. Tehdy počalo se i v Bojmanech o evang. školu vyjednávat. Jedním z nejhrolivějších fedrovatelů škol na základě císař. patentu byl senior J. Janata z Chleb. Při visitaci r. 1867 v Semtěši vyložil shromážděným důležitost evang. školy a tázal se, kde by se dala v okolí nejlépe evang. škola zřídit. Bojmanský obec. starosta pravil, že za nejpříhodnější místo pokládá Bojmany, jelikož jsou ve středu obcí s četnějším evang. obyvatelstvem. Návrh jeho přijat, zvláště když slíbil, že se postará o bezplatné stavební místo.

Téhož r. 1867 zvolen již učitel, Jos. Tetřev z Chvaletic, vyučovati se však začalo teprve 18. března 1868 v najaté místnosti u souseda Hona č. 37. Zároveň činěny kroky k stavbě škol. budovy. Když plán schválen, přikročeno k stavbě. Stavěno horlivě: když došel kámen, poslání zedníci do lomu, nedostávalo-li se povozů, posláno k Duškovi a Chudobovi, byla-li nouze o peníze, zaopatřil je Dušek a Chudoba. V říjnu byla budova dostavěna a posvěcena. Při svěcení promluvil i starosta okresního zastupitelstva K. Primas z Ronova na slova: „Pro Boha život, pro život škola“. Slova pak dal vrýti do mramorové desky nad vchodem do školy.

I po vydání nových šk. zákonů neutuchla láska vydržovatelů k vlastní škole. Když se v témž čase hospodářské poměry značně horšily, obraceli se evang. poplatníci s peticemi o podporu na své školy k říšské radě. Petice odkázány pak zemskému sněmu, který r. 1888 povolil na vydržování evang. škol s právem veřejnosti subvenci 20.000 zl., z níž škole bojmanské dostává se ročně průměrně 500 zl. Práva veřejnosti nabyla škola r. 1885.

Učitelovo služné bylo s počátku 210 zl., r. 1872 zvýšeno na 300 zl. Nyní má učitel 550 zl. ročně. Od r. 1889 jest zde učitelem Jan Vejnar z Valteřic.

1782 – 1918

Evangelická reformovaná církev v Rakousku

1784 – 1918

Česká superintendence h.v.

1784 – 1871

Poděbradský seniorát

Semtěš

*1782

Chrudimský seniorát

Močovice / Čáslav

*1782/3

1871 – 1922

Čáslavský seniorát

Semtěš, Čáslav

1918 – 2022 -

Československá církev evangelická

1922 – 1952

Čáslavský seniorát

Semtěš, Čáslav

1953 – 2021

Chrudimský seniorát

Semtěš

1953 – 2022 -

Chrudimský seniorát

Čáslav

Jaroslav Fér

Semtěš - kurátoři sboru

???

18/8 1861 - 1914 **Václav** **Louda** z Horních Bučic (*16/11 1830 - +18/10 1914)

1890 – 1911

seniorátní kurátor Čáslavského seniorátu

7/7 1915 – 1922 **Josef** **Hudec** ze Semtěše

17/4 1922 - 1940 **Václav** **Ruml** ze Zařičan

30/6 1940 – 1944 **Karel** **Dušek** řídící ze Zařičan

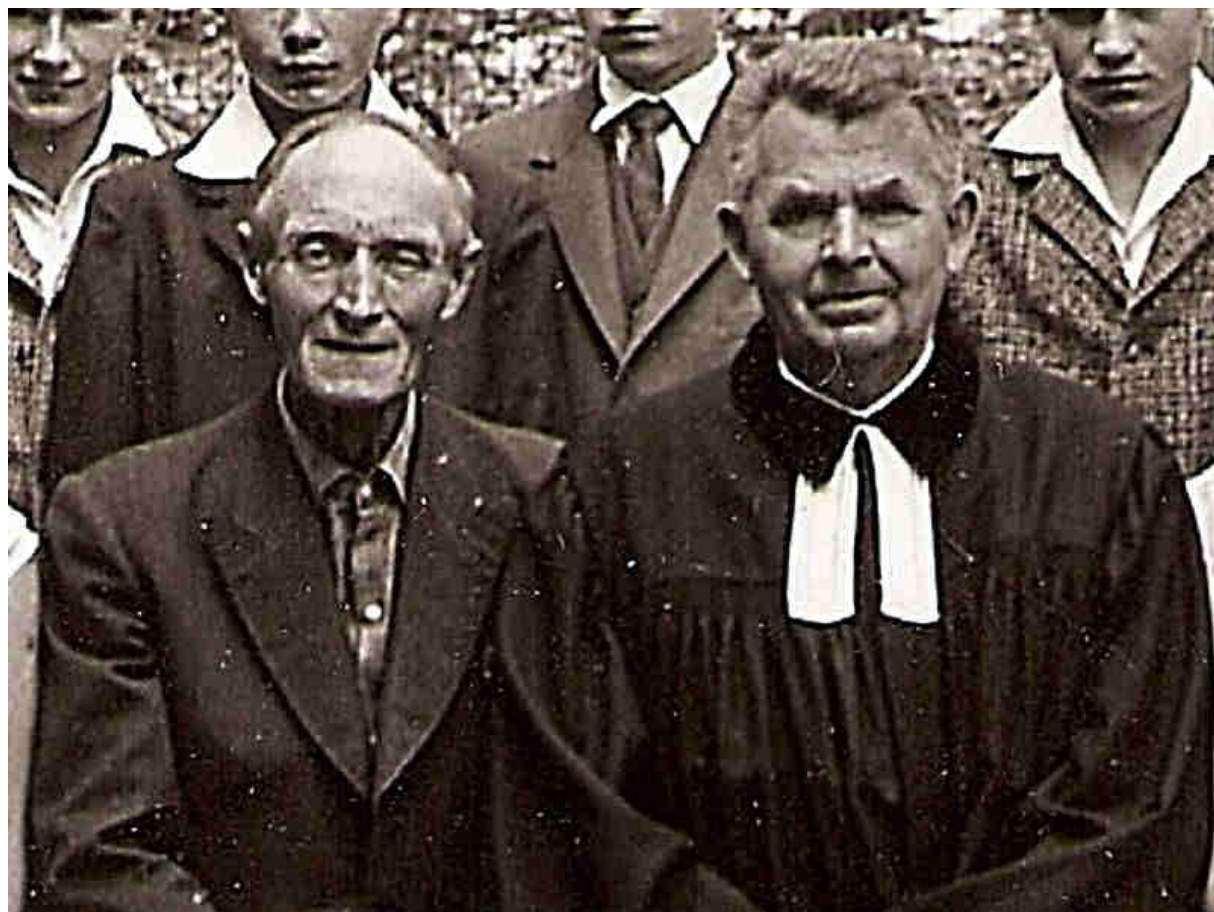
23/1 1944 – 1976 **Miloslav** **Váša** ze Starkoče

1976 - 1993 **Zdeněk** **Míča** ze Svobodné Vsi

2/5 1993 - 2017 **Josef** **Ruml** z Lovčic

2017 - 2021 **Jana** **Stárková** z Bojman

Jaroslav Fér

Farář (1931-1966) František Dobiáš s kurátorem (1944-1976) Miloslavem Vášou

Semtěš - faráři sboru

1. *Emerich Csider* 1783-1787

*?, Satoraljaujhely, Zemplín

Czider /// Emerich, farář v Semtěši **1783-1787**, v Černilově 1791, v Lečicích r. 1791. Pocházel z S. A. Ujhely v Zemplínské stolici v Uhrách. Přišel do Semtěše r. 1783 a služby Boží konal ve stodole statku Vítkova. R. 1783 podniknuta 25. dubna stavba chrámu, 31.VII. dokončena a 17.VIII. 1783 chrám posvěcen za účasti všech tehdejších kazatelů. Kazatel Fr. Kovacs z Krouny kázal na Amos 2, v. 11-12 a Josef Szallay z Lysé promluvil o původu a pojmenování různých církví. Duchovní zpívali žalm 102 a při 7. a 8. verši celý zástup dal se do hlasitého pláče. Bylo jich asi 6000, i krajský s chotí, páni Žehušíčtí, hrabata Thunové, farář i kaplan ze Zbislavi byli přítomni. Po slavnosti byla první konference, na níž usneseno jíti k císaři. Do deputace zvoleni Végh a Szallay. R. 1784 postavena škola. R. 1787 odešel do Černilova, kdež vystavěl dřevěnou faru 1787 a odtud odebral se do Lečic r. 1791 a vybudoval školu. V r. 1799 vrátil se do vlasti. (Jubilejní s. 48)

2 *Ondřej Akoš* 1787-1788

* 28.10.1750 Novajidrany, Novaj Abauj

1.1 “Za prvního kazatele /do Močovic/ byl povolán p. Ondřej Akoš, rozený Uher ... Po prvním kazateli O. Akoši nastoupil Michal Vicenc (**1787-1789**)“ (Almanach s. 63)

1.2 „Prvním kazatelem /v Močovicích/ se stal Ondřej Akoš rodem z Uher; bydlel nejprve v soukromých domích a služby Boží konal ve stodolách a domích ... Po O. Akošovi Michal Vicenc (**1787-1789**)“ (Památník s. 274)

2.1 “... nebylo jí /církví semtěšské/ však dlouho čekat; již v lednu r. 1783 zavítal mezi bratry Semtěšské první duchovní správce jejich, Emerich Cider. Po něm následovali z maďarského národu ještě: Ondřej Akoš (1787-1789), Samuel Szücs (1790), jenž byl toho času superintendentem, a Jan Kazay (1791-1811); po nich pak Čechové ...“ (Almanach s. 61)

2.2 “Farář Czider odešel /ze Semtěše/ r. 1787 do Černilova a po něm následovali maďarského původu: Ondřej Akoš (1787-1789), Samuel Szücs (1790), jenž byl toho času superintendentem a Jan Kazay (1791-1811); po nich Čechové ...“ (Památník s. 282)

3.1 “Duchovní správcové při sboru *Sloupnickém* byli tito: 1. Jan Breznay (1783-1788); 2. Ondřej Akos (1789-1802); 3. Štěpán Vašarhely (1802-1815), vesměs rodem Maďaři; 4. Gabriel Molnár (1816-1843), rodem z Krouny ...“ (Almanach s. 140)

3.2 “Nástupcem Breznayovým /ve Sloupnici/, který odešel do Velimi, se stal Ondřej Akos (1788-1802); byl vystřídán Štěpánem Vasarhelyem (1802-1815), po němž následovali čeští kazatelé ... (Památník s. 350)

4.1 “K závěrce dlužno ještě uvést jména duchovních správců sboru *Černilovského*, kteří po onom napřed uvedeném prvním kazateli d.p. M/ichalu/ Vicencovi následovali a sice: Emerich Csider, Mikuláš Toronay, Štěpán Rimány, Jan Pail, Ondřej Akoš /1802?-1815?/, Jan Košut, Jan Veselý, Jozef Chlumský, Václav Šubert, Justus Szalatnay /1860-1915/.“ (Almanach s. 119)

4.2 “Na větším sboru reformovaném /v Černilově/ působili faráři: ...Ondřej Ákos (1802-1815), za něhož byly přidělaný v chrámu nové lavice, kostel znovu nahozen a ohrada kolem něho obnovena, zakoupen kalich pro vysluhování nemocným, a o kterém praví pamětní kniha borovská, že byl povahy ryzé, že v něm lsti nebylo ...“ (Památník s. 382)

5.1 „Nástupcem /v Borové/ Jana Košuta, (rodem Moravana) byl /1815?/ Ondřej Akoš, muž to povahy tak ryzí, že o něm užiti lze svědectví Páně o Natanaeli: ‘Aj, právě Izraelský, v němžto lsti není!’ a po tomto r. **1832** Jan Jelen ...“ (Almanach s. 148)

5.2 “Jako faráři ve sboru /v Borové/ působili: ... Ondřej Akos (1815-1832), poslední maďarský duchovní v Borové, jenž vystavěl r. 1826 hřbitov v Šir/okém/ Dole, kde dosud to oznamuje pamětní deska tam zasazená, věrný a tichý pracovník ...“ (Památník s. 336)

3. Samuel Szücs 1789

*Miškolc, Boršod 2. český superintendent h.v. 1788-1798 (Čermná, Semtěš, Vysoká, Chleby)

Szüts (čti Sýč) Samuel, farář v Čermné r. 1782-1788, ve Vysoké 1789-1793; v Chlebích 1793-1799; v Semtěši 1799 (*správně 1789 ! Jf*). II. superint. Český h.v. v r. 1788-1798. Přišel z Uher r. 1782. Zavítal do Čermné 22. XII.1782, ale na zákaz vrchního nesměl kázat. Szüts odebral se do Vídně ke kníž. Lichtensteinovi, ale nepořídil. Obrátil se tedy k císaři, který ho laskavě přijal, založení sboru i potřebné stavby povolil. Chrám stavěn 1785 až 1788; k faře položil základ r. 1788. První služby Boží německé (Čenkovičtí) měl 1.1.1784, české konati nesměl. Musel snášet velká příkoří; důstojník při odvodu pro potěšení katolíků nechal ho stát před odvodním domem pod dozorem vojenské hlídky. Z Čermné odešel do Vysoké 1789-1793, kdež jmenován superintendentem, pak do Chleb 1793-1799 a konečně 1.II.1799 do Semtěše(! ?). Loučí se s bratřími v úradě žehnaje „bloudícím a přichozím spolubratřím v zemi cizí“ a odchází rozladěn do Uher. (Jubilejní s. 170)

4. Jan (Jánoš) Kazay (I) 1789 - 1811

*?, Tarcal, Zemplín

Kazay Jan, farář v Bukovce r. 1783-1789; v Semtěši 1789-(...)**1811**. Přišel do Čech s družinou, kterou v červnu 1783 přivedl Kovács. Ubytoval se v Bukovce a první služby Boží konal 3.VIII.1783 na zákl. Skut. ap. 10, v. 5-6. R. 1785 postavena dřevěná modlitebna a ze zbylého dřeva stlučena bídná fara. Měl tuhé boje s vrchností a mnoho bídy. Dne **4.XI.1789** odešel do Semtěše. Odpustil bukovským 500 zl. dlužného saláru. ... (*další se týká Jánoše Kazaye II Jf*). (Jubilejní s. 92) *Zemřel 1811 v Semtěši (Kazatelé a sbory české národnosti..., Čestmír Rychetský, I-4) a nepochybně zde byl i pohřben (Jf).*

5. Antonín Bubeníček 1811 - 1839

* Brozánky, sbor Vysoká

Bubeníček Antonín, farář v Lysé 1807-1811 a v Semtěši **1811-1839**. (Jubilejní s. 45) *Rodák ze sboru ve Vysoké, teologii studoval v Šaryšském Potoce. První český farář v Semtěši. Na hřbitově v Semtěši má společný náhrobek se svým nástupcem Václavem Loudou, který byl před časem nepochybně nově upraven. (Jf)*

6. Václav Louda 1841 - 1882

*28.10.1813 Drobovice, sbor Močovice

Louda Václav, farář v Semtěši r. **1841-1882**; nar. v Dobrovicích u Čáslavi 28.10.1813; stud. v Těšíně, Bratislavě, Pápě a ve Vídni. Po smrti far. Bubeníčka Semtěšští si povolali Václava Loudu. Zvolen r. 1841, sbor vedl, ale teprve r. 1844 potvrzen proti vůli vrchnosti v Žehušicích. R. 1848 celá ves lehla popelem. R.1854 rozšířen hřbitov, upravena fara, r. 1859 započato se stavbou kostela, která r. 1862 dokonána. R. 1863 přivezeny 3 zvony a 15.IX.1867 za ohromné účasti kostel posvěcen. Jest to nákladná, obrovská stavba, závodící s chrámy katolickými, ale neevangelická. V téže době rozšířena i škola a založena nová škola v Bojmanech r. 1868. Zesnul 1.6.1882. Znáám je svým srdečným a přátelským obcováním. (Jubilejní s. 114)

7. *Julius Fleischer* 1882 - 1883

*8.5.1834 Chvaletice

Julius Fleischer, farář ve Chvaleticích r. 1861-1904 a senior obvodu čáslavského od r. 1890; naroz. 8.V.1834 ve Chvaleticích, co syn faráře Karla; stud. ve Vídni a Jeně, ordinován r. 1860, instalován r. 1861. R. 1864 postavil novou faru, r. 1882 nový kostel dle plánu arch. Blechy z Prahy. Za své zásluhy obdržel rytířský kříž řádu Františka Josefa I. a jmenován čestným občanem chvaletickým. Byl sboru upřímným otcem a věrným přítelem, ka každému nanejvýš laskavým, mírným, něžným. Zesnul v pondělí 18.I.1904 ve věku 70 let. Pohřben ve Chvaleticích za účasti 21 duchovních. (Jubilejní s. 61)

Zvolen v Semtěši a také Vrchní církevní radou ve Vídni potvrzen pro období 1882-1883, ale volbu nepřijal a zůstal dalších dvacet let chvaletickým farářem. (Jf)

8. *Jan Pelíšek* 1884 - 1916

*18.1.1850 Olešnice, sbor Prosetín senior Čáslavského seniorátu h.v. 1904-1916

Pelíšek Jan, farář v Semtěši a senior obvodu čáslavského od r. 1904-1916; nar. 18.I.1850 v Olešnici na Mor.; stud. s vyznamenáním v Těšíně, ve Vídni a v Basileji. Pro dogmatické názory při zkoušce nemohl dlouho dostati dekret volitelnosti. Musil si proň do Vídně dojetí. Zvolen ve Velké Lhotě u Dačic 1872-1883, kdež roku 1873 postavil krásný chrám a r. 1877 opatřil jej zvony. **R. 1884** povolán do Semtěše, kdež zal. Dotační fond, r. 1887 vystavěl faru nákladem 10.700 zl., r. 1897 rozšířil hřbitov, r. 1904 z úspor dotačního fondu zakoupil rolnickou usedlost č. 42 za 34.000 K, r. 1905 zřídil varhany za 3800 K a opravil věž za 1378 K. V tomto čase zvolen r. 1904 seniorem obvodu čáslavského a zůstal jím až do své smrti **16.VI.1916**. Když onemocněl, r. 1907 povolán za II. faráře zeť jeho Antonín Vondra

Pelíšek byl nejlepší básník na Sionu, velice vzdělaný, skromný, pravdomluvný, velice citlivý a srdce předobrého. Vydal: Stezky a tužby, Z bible a života, V husitských stopách, Jan Amos Komenský, jehož poslední část byla dávána v jubilejním roce na Národním divadle v Praze r. 1892; přeložil Palmové listy, s Kozákem vydal: Domovní kazatel. Uzavřel triumvirát s F. Císařem a F. Kozákem a byl založen jimi výborný časopis „Hus“. Byl výborným řečníkem, který dokud byl zdrav, při každé slavnostní příležitosti kázával. Mluvil ze srdce k srdci všem, a proto je nezapomenutelným. Jeho práce několika slovy se oceniti nedá. Jeho ducha v utrpení vystihují následující verše:

Já Tobě věřím, Ježíši můj svatý,
Ty´s útočiště mé, Ty a Tvůj kříž!
Já věřím, že jde cesta od Golgaty
Tmou ku vzkříšení, k světlu výš a výš.
My z Boha jsme. A hrob – to cíl náš není;
Za světem hříchů, bojů, utrpení
Svět lepší kyne, oslavených říš.

Tam často myšlenky mé zalétají,
zvláště když div peklem nezdá se ta zem;
a tmou hned hvězdy útěch prokmitají
A opět udaten a silen jsem.
Nuž, kde kdo trpíš, bídný, opuštěný,
jen věrně bojuj boj ti uložený;
Po dobrém boji budeš vítězem.

(Jubilejní s. 143)

9. *Antonín Vondra* 1907 - 1930

*9.4.1870 Chlum, sbor Rovečné

Vondra Antonín, farář v Semtěši, nar. 9.IV.1870 v Chlumě u Rovečina; stud. v Litomyšli a bohosloví ve Vídni, Halle a Edinburgu. Ord. 4.X.1896 supt Totuškem v Jimramově. Sloužil od 1.I.1894 na Král. Vinohradech, od 1.V.1894 v Čáslavě, od října 1896 jako superintendentní vikář a od 9.IV.1899 jako farář v Jimramově. Založil besídku mládeže, která dodnes pěkně prospívá. 1. listopadu

1907 odešel do Semtěše, kdež r. 1922 založena kazat. stanice v Bukovině, 3 sdružení mládeže a 6 odborů Kostnické jednoty. Od r. **1930** působí blahodárně v Domažlicích. (Jubilejní s.199)

Vondra Antonín Th- (*9.4.1970 Chlum u Rovečného, +15.2.1951); ord před 1919; 1.1.1894-30.4.1894 výpomocný kazatel Praha-Vinohrady; 1.5.1894-30.9.1896 výpomocný kazatel Čáslav; 1.10.1896-8.4.1899 superintendentní vikář Jimramov; 9.4.1899-31.10.1907 farář Jimramov; **1.11.1907-15.6.1930 farář Semtěš**; 16.6.1930-30.6.1936 farář Domažlice (Církev v proměnách 2019, s. 495)

10. František Dobiáš 1931 – 1966

*28.8.1901 Velim senior Čáslavského seniorátu ČCE 1951-1953
senior Chrudimského seniorátu ČCE 1953-1963

Dobiáš František, farář v Olešnici na Mor., nar. 28.VIII.1901 ve Velimi, kde navštěvoval evang. školu řízenou pečlivě výborným učitelem J. Buldrou, nynějším ředitelem měšť. školy v Loučeni. Studoval v Kolíně a bohosloví v Praze, Basileji, Strasburku a v Paříži. Ordinován 13.XII:1925 br. Sen. Součkem spolu s druhy svými Vikt. Hájkem, Janem Kulíkem, Jos. Pospíšilem, Rud. Říčanem. Od 1. ledna 1926 působí nejprve jako vikář, pak co farář v Olešnici na Mor. A od **1931**, co farář v Semtěši. Je horlivým kazatelem. (Jubilejní s. 52)

DOBIÁŠ František (28.8.1901 Velim) od 15.2.1926 vik. a od 17.8.1928 do 31.1.1931 far. Olešnice na Mor., od 1.2.1931 do 31.10.1966 far. Semtěš. Od 1.11.1951 senior Čáslavského a od 1.1.1953 senior Chrudimského seniorátu až do 31.10.1963. /Od 29.6.1942 do 22.5.1945 za něm. Okupacepolit vězeň./ Ve výslužbě od 1.11.1966. (Církev v proměnách 1968, s. 273n)

*DOBIÁŠ František ThB. (28.8.1901 Velim, 6.3.1985) ord. 13.12.1925 (Církev v proměnách 1999, s. 344)

Dobiáš František ThB. (*28.8.1901 Velim, +6.3.1985, *Poděbrady*), ord. 13.12.1925; 15.2.1926-16.8.1928 vikář Olešnice na Moravě; 17.8.1928-31.1.1931 farář Olešnice na Moravě; **1.2.1931-31.10.1966 farář Semtěš**; 29.6.1942-22.5.1945 politický vězeň v koncentračním táboře; 1.11.1951-31.12.1953 senior, Čáslavský seniorát; 1.1.1953-31.10.1963 senior, Chrudimský seniorát (Církev v proměnách 2019, s. 416)

11. Milan Balabán 1966 - 1971

BALABÁN Milan (3.9.1929 Boratín SSSR) od 1.12.1952 do 27.2.1953 vik. Šenov u Ostravy, od 27.2.1953 do 28.2.1955 zákl. voj. sl., od 1.5.1955 vik a od 30.9.1963 do 15.11.1966 far. Strmilov. Od 16.11.1966 far. Semtěš. (Církev v proměnách 1968, s. 270)

BALABÁN Milan ThDr. (3.9.1929 Poratín, Polsko, dnes Ukrajina) ord. 11.1.53 1.12.52-28.2.55 v. Šenov u Ostravy (27.2.53-28.2.55 voj. služ.); 1.5.55-v., 30.9.63-15.11.66 f. Strmilov; 16.11.66-30.6.71 f. Semtěš; 1.7.71-30.4.75 f. Radočín; 1.5.75 – mimo církv služ.; 1990 – odb. asist., 8.6.92 – doc., 10.10.95 – prof. ETF UK. (Církev v proměnách 1999, s. 339)

Balabán Milan ThDr. *3.9.1929 Boratín, Polsko, dnes Ukrajina, + 4.1.2019), ord. 11.1.1953; 1.12.1952-27.2.1953 vikář Šenov u Ostravy; 27.2.1953-28.2.1955 vojenská služba; 1.5.1955-30.9.1963 vikář Strmilov; 1.10.1963-15.11.1966 farář Strmilov; **16.11.1966-30.6.1971 farář Semtěš**; 1.7.1971-30.4.1973 farář Radočín; od 1.5.1975 mimo církevní službu; 12.6.1990 odborný asistent, 8.6.1992 docent, 10.10.1995 profesor ETF UK (Církev v proměnách 2019, s. 409))

Alena Balabánová 1969 - 1971 sborová sestra

Balabánová Alena Mgr., roz. Chytilová (*22.2.1929 Přelouč, +4.6.1995); ord. 5.6.1955; 1.5.1955-31.10.1954 diakonka Praha-Vinohrady; 1.11.1954-30.6.1955 diakonka Praha-Kobylisy; 1.7.1955-31.12.1968 mimo církevní službu; **1.1.1969-30.6.1971** sborová sestra Semtěš; 1.10.1971-31.3.1986 vikářka Beroun; 1.4.1986-30.9.1994 vikářka Heřmanův Městec; od 1.10.1994 v.v. (Církev v proměnách 2019, s. 409)

12. Julius Beneš 1971 - 1989

BENEŠ Julius (5.2.1924 Brandýs n. Orlicí) ord 14.6.1970; do 70 civil.zam.; 1.6.70-30.6.71 d. Podbořany; 1.7.71-30.9.89 d. Semtěš 1.10.89 – v.v. (Církev v Proměnách 1999, s. 341)

Beneš Julius (*5.2.1924 Brandýs nad Orlicí, +17.5.2012); 1.6.1970-30.6.1971 diakon Podbořany; **1.7.1971-30.9.1989** diakon Semtěš; od 1.10.1989 v.v. (Církev v proměnách 2019, s. 411)

Petr Mazur z Přelouče 1989 - 31/1?1993 administrátor

Mazur Petr Ing. (*10.6.1955 Český Těšín); ord. 15.5.1988; 1.2.1988-31.12.1993 diakon Přelouč; od 1.1.1994 mimo církevní službu; *od 11.10.2018 jáhen Bošín.* (Církev v proměnách 2019, s.453)

Bohumil Baštecký z Čáslavi 1/2?1993 - 31/7 1993 administrátor

Baštecký Bohumil Mgr. (13.11.1943 Praha, +26.3.2017); ord. 16.12.1973; 1.11.1973-31.10.1987 vikář Přelouč; 1.11.1987-31.7.1993 farář Čáslav; 1.8.1993-28.2.1995 farář Diakonie Praha; 1.3.1995-30.9.1997 farář Praha-Vršovice; 12.10.1997-31.12.2005 farář Hodonín; od 31.12.2005 v.v.; 1.12.2011-31.8.2011 farář Poděbrady (Církev v proměnách 2019, s. 410)

Pavel Jun z Čáslavi 1993 - 30/4 2002 administrátor

Jun Pavel Mgr. (30.6.1957 Nové Město na Moravě); ord. 8.4.1984; 1981-1983 vojenská služba; 1.10.1983-30.11.1984 seniorátní vikář, Horácký seniorát, Třebíč; 1.12.1984-31.8.1993 farář Borová; 1.9.1993-31.8.2013 farář Čáslav; 1.9.2013-31.8.2016 celocírkevní farář pro mládež Praha; 1.9.2016-31.8.2017 ÚCK, referent oddělení mládeže, Praha; od 1.9.2017-13.1.2018 mimo církevní službu; od 14.1.2018 farář Pečky (Církev v proměnách 2019, s. 437)

13. Hynek Schuster 1/5 2002 - 31/8 2012

Schuster Hynek (*6.9.1966 Havlíčkův Brod); ord. 12.6.1994; 1.11.1993-31.1.1995 diakon Krabčice; 1.2.1995-31.7.1996 jáhen Libkovice; 1.8.1996-30.4.2002 jáhen Vanovice; **1.5.2002-31.8.2012** jáhen Semtěš; od 1.9.2012 jáhen Brandýs nad Orlicí (Církev v proměnách 2019, s. 476)

Jan Plecháček z H. Městce 2012 - 31/12 2021 administrátor

Plecháček Jan Mgr. (*2.5.1967 Praha); ord. 25.9.1994, 1992-1994 civilní služba; 1.7.1994-30.6.2000 vikář Veselí; 1.8.2001-30.4.2002 jáhen Veselí; 1.5.2002-31.8.2007 farář Veselí; od 1.9.2007 farář Heřmanův Městec (Církev v proměnách 2019, s. 467)

od 1.1.2022 kazatelská stanice sboru ČCE v Čáslavi

14. *Drahomíra Dušková Havlíčková 1/1 2022-*

Dušková Havlíčková Drahomíra Mgr., roz. Havlíčková (21.6.1978 Hradec Králové) ord. 27.11.2005; 1.10.2003-30.9.2004 vikariát Nové Město na Moravě; 1.10.2004-2.10.2005 mimo církevní službu; 3.10.2005–2.10.2012 farářka Hořovice; *do 31.8.2015 mimo církevní službu (mateřská dovolená)*; **od 1.9.2015** farářka Čáslav (Církev v proměnách 2019 s. 418)

Základem jsou medailonky, jak je uvádí Jubilejní kniha z roku 1931. Protože v ní není (kupodivu) zařazen druhý z farářů sboru, Ondřej Akoš, jsou pro jeho působení v Semtěši a v dalších sborech, kde pracoval (Močovice, Sloupnice, Černilov a Borová), využity zmínky v obou sbornících, které vyšly před rokem 1931 (Almanach 1881 a Památník 1924).

Všichni faráři, kteří ve sboru působili po sloučení obou česky mluvících církví v prosinci 1918, jsou zařazení do seznamu kazatelů, jak je obsahují poslední tři sborníky (Církev v proměnách času – I. 1918-1968, II. 1969–1999, III. 2000-2017). Jsou tu proto i oba faráři (Vondra, Dobiáš), kteří mají už medailonky v Jubilejní knize 1931, kdy už v církvi pracovali. Několik doplňujících údajů je v textu *vyznačeno kurzivou, většinou s parafou Jf.*

Jaroslav Fér

Prameny pro uvedené údaje :

- 1) Almanach jubilejní Evangelické církve v Čechách a na Moravě, Praha 1881
- 2) Památník Českobratrské církve evangelické, Praha 1924
- 3) Jubilejní kniha českobratrské evangelické rodiny 1781 -1931, České Budějovice 1931
- 4) Církev v proměnách času (1918-1968), Praha 1969
- 5) Církev v proměnách času (1969-1999), Praha 2002
- 6) Církev v proměnách času (2000-2017), Praha 2019
- 7) <https://mistareformace> , webové stránky 'Místa reformace'
- 8) Protestantské školství v Čechách a na Moravě, Praha 1910
- 9) Kazatelé a sbory české národnosti církví a.v. a h.v. v Čechách a na Moravě 1781-1918, Čestmír Rychetský, Praha 1983
- 10) Encyklopedie moderních evangelických (a starokatolických)kostelů Čech, Moravy a českého Slezska, Zdeněk R. Nešpor, Praha 2009